

Farní pouť z Čáslavi do západních Čech

V sobotu 9. června v ranních hodinách odjíždíme na farní pouť do mariánsko-lázeňského kraje. První zastavení máme v Bečově nad Teplou, kam se nyní ubírají návštěvníci z celého světa, aby si prohlédli nejcennější zlatnickou památku po českých korunovačních klenotech na pražském Hradě. Je to relikviář sv. Maura, dochovaný z románského období r. 1225 až 1230. Domečkový relikviář vznikl pro benediktinské opatství ve městě Florennes na území Belgie. Relikviář byl v držení církve do roku 1838, kdy jej zakoupil Alfred Beauford – Spontin, jehož rodina vlastnila i panství Bečov. Na základě Benešových dekretů o zestátnění majetku nepřátel státu – rodina v roce 1945 opustila Československo. V této době pravděpodobně došlo k uschování relikviáře sv. Maura pod podlahu kaple Navštívení Panny Marie bečovského hradu. Po válce byl hrad znárodněn. V červnu 1984 kontaktoval československé úřady občan USA Danny Douglas. Začal vyjednávat s československým státem o nákupu blíže neurčené historické památky. Při vyjednávání vyšlo najevo, že jde o tuto památku. Po napínavém pátrání v roce 1985 byl relikviář nalezen. Nastal náročný a dlouhotrvající proces restaurování, kterého se ujala restaurátorka Alena Nováková a její žák Andrej Šumbera. Od roku 2002 je možno tuto unikátní památku spatřit v expozici bečovského zámku. Relikviář se skládá z dřevěného jádra z ořechu, uvnitř jsou uloženy ostatky čtyř světců: sv. Maura, sv. Timoteje, sv. Apolináře a sv. Jana Křtitele. Venkovní plášť je zhotovený se zlatnickou výzdobou, byly použity drahé kameny s řezanými motivy. Výjevy ukazují antickou mytologii, v ikonografii relikviáře se uplatňují výjevy ze Starého i Nového zákona. Je možné nalézt všechny zlatnické techniky středověku. Tak takovýto vzácný poklad jsme viděli! Z náměstíčka jdeme do kopce ke kostelu sv. Jiří, kam můžeme nahlédnout, mše sv. se zde konají každou neděli.

Po chvilce jízdy se nacházíme před kostelem v Chlumu svaté Máří, jsme očekáváni panem farářem P. Milanem Kučerou O.Cr.. Vcházíme do prostoru s otevřenými ambity, první je kaple s velikými svícemi, které sem věnují přicházející poutníci. Vstupujeme do kostela Nanebevzetí Panny Marie a sv. Máří, pan farář nám podává výklad o historii celého areálu. V kostele obdivujeme hlavní oltář, fresky, postranní zlacené sochy, kopuli kostela. Je možné si naplnit lahvičku svěcenou vodou, rozsvítit svíčku.

Podle legendy zde v lístkovém keři našel řeznický učeň sošku Panny Marie s Ježíškem. Odnosl si ji domů, ale soška se stále vracela do keře. Tato událost se opakovala a tak byla postavena stříška nad soškou, později byla postavena dřevěná kaplička. Začali sem putovat věřící ze širokého okolí. O poutní místo se starali Křižovníci s červenou hvězdou z blízkého Kynšperku nad Ohří. Z osady Chlum majitel statku rytíř Heinrich daroval Křižovníkům 60 jiter půdy, později jim připadl celý rytířův statek. Na pozemku Křižovníci postavili svůj konvent. V době kolem roku 1400 byl na místě dřevěné kaple vystavěn kamenný poutní kostel Nanebevzetí Panny Marie a Máří Magdaleny. Během husitských válek byl v červnu roku 1429 kostel vypleněn a vypálen. Následně byl kostel obnoven a v roce 1469 osvobodil velmistr Křižovníků Nikolas Pudiner místní obyvatele od všech robot,

aby se mohli věnovat obnově kostela. Roku 1499 byla postavena jižně od kostela kaple sv. Tří Králů, ve které se též konají bohoslužby pro poutníky.

V 16. století nastala v důsledku reformace nevráživost k rostoucímu počtu poutí na Chlum a v roce 1618 odbojní šlechtici areál vyplenili a dobyli. Všechny důležité listiny a cennosti byly v Chebu zničeny požárem. Ke kostelu byl dosazen protestantský kazatel. Po třicetileté válce byl poutní kostel znovu obnoven i kaple sv. Tří Králů. Nastává rozkvět poutního místa, v roce 1664 za přispění arcibiskupa Harracha a hraběnky Eleonory Sussane byla vystavěna samostatná barokní kaple a do ní přenesena milostivá soška Panny Marie. Poutní areál přestává dostačovat. V roce 1687 povýšil arcibiskup pražský a velmistr řádu faru na proboštsví. V letech 1687 – 1728 byl vystavěn rozsáhlý barokní areál kostela Nanebevzetí Panny Marie a Máří Magdaleny a přilehlé proboštsví řádu Křižovníků s červenou hvězdou podle plánu barokního architekta Krištofa Dienzhofera a stavitele Branufocha, který předložil druhý plán. Proběhla demolice původní zástavby. Roku 1687 – 1691 byly vystavěny v průčelí dvě věže, pokračuje se barokní Milostivou kaplí. Druhá etapa rok 1692 -1702 výstavba hlavního barokního chrámu Nanebevzetí Panny Marie a sv. Máří Magdaleny. Štuková výzdoba presbytáře kostela, roku 1694 první mše svatá, roku 1701 kostel vysvěcen. Pokračovala úprava okolí – ohradní zeď, hřbitov, otevřené ambity se šesti oltáři. V 18. století byl areál nejnavštěvovanější poutní místo v Čechách. K poklesu návštěvnosti došlo po roce 1938. Po nuceném odsunu německých obyvatel se po Křižovnicích ujali správy areálu dominikáni. Poutě zanikly úplně. V padesátých letech 20. století sloužil objekt proboštsví k ubytování pro elektrárnu Tisová, později jako depozitář církevního umění. 3. května 1958 byl celý areál poutního místa zapsán na seznam kulturních památek.

V roce 1989 se probudil zájem o toto poutní místo. V roce 1992 se vracejí Křižovníci s červenou hvězdou a nastává celková obnova činnosti poutního místa za přispění financí Ministerstva kultury v „Rámci programu záchrany architektonického dědictví“. Přispívají Norské fondy na opravu varhan. Historie tohoto místa je obdivuhodná, kolikrát za devět století padlo a znovu bylo vystavěno!

Barokní poutní místo Maria Loreto - Starý Hrozňatov

Pokračujeme k dalšímu místu našeho putování – vystavěno v letech 1664 – 1689 majiteli panství chebskými jezuitami u farního kostela sv. Ducha na návrší. Maria Loreto – Svatá chýše po vzoru domu Panny Marie z Nazareta v Palestině, v němž došlo ke Zvěstování o narození Spasitele, byl vychováván Ježíš a žila Svatá rodina. Se stavbou Loreto, byla zahájena výstavba několik kilometrů dlouhá Křížová cesta s 26 zastaveními, původně 29 zastaveními. O vybudování poutního místa se zasloužila hraběnka Marie Františka z Heisensteinu, rektor chebské jezuitské koleje, šlechtici, velkostatkáři a zámožní lidé z Chebu, celých Čech a Bavorska.

Kaple Panny Marie Loretánské byla postavena roku 1664 – 1665. V kapli byla uložena soška Panny Marie Loretánské oděná v korunovačním plášti od hraběnky Marie Františky, kaple i soška byly vysvěceny. Postupně byly otevřené ambity. V 70 letech 17. století se šířily zprávy o vyléčení skrze prosby a modlitby k Panně Marii Loretánské. Vděčnost návštěvníků se projevovala v množství darů. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1777 Josefem II. připadla správa areálu farnosti Cheb. V roce 1807 bylo poutní místo přičleněno k pražské arcidiecézi. Kaple byla zrenovována roku 1914. Přes uzavření hranice stále přicházejí procesí ze širokého okolí. 14. listopadu 1915 při oslavách 250. výročí vysvěcení Milostné sošky za přítomnosti arcibiskupa, delegátů u Regensburku, z kláštera v Teplé, jezuitů – dostala soška zlatou svatozář. Byla to veliká událost. V roce 1942 byl areál elektrifikován. Poslední německá bohoslužba byla sloužena v září 1946. Nastalo zneprístupnění místa, areál byl v pohraničním pásmu, přesto byl zapsán do seznamu kulturních památek. Areál se stal objektem ničení pohraničníky, rozkrádání, objekt se hroutil, střechy propadaly. K bourání nedošlo, dobrovolně se snažil objekty zabezpečit pan Jose Kočí. Po otevření hranic roku 1984 sem začali putovat první poutníci. Poutní areál byl převeden do majetku církve. Uvažovalo se, zda opravovat, zakonzervovat nebo bourat. V roce 1990 byla vypracována dokumentace stavu, ale všechny varianty byly nákladné, areál chátral dál. Dne 11. února 1992 založil Ing. Anton Hart, rodák z Horního Hrozňatova „Spolek pro záchranu a podporu místa Maria Loreto“. Během deseti let bylo nashromážděno dostatek financí od „Spolků“ našich i německých, ministerstva, dárců, z fondu česko – německé budoucnosti, krajského památkového ústavu. Velká podpora byla v Mons. Frant. Radkovském a panu Otakaru Mikovi z ONV Cheb. V roce 1994 byl založen „Spolek Maria Loreto“, stará se o zajištění chodu poutí. Byla znovu vysvěcena kaple Panny Marie Loretánské a tři nové zvony. Byly obnoveny ambity s nárožními kaplemi, zde nalézáme nové sochy, nové obrazy ze života panny Marie od sochaře Hatto Zeidlera a malíře Jaroslava Šindeláře. V roce 2000 byla na místě hřbitova zbudována meditační zahrada s chodníčky. V roce 2006 zástupci obou spolků podepsali dokument Maria Loreto: Místo smíření a setkávání, mající základní poslání a dlouhodobou vizi poutního místa. Během sezony jsou zde slouženy české i německé mše svaté. Duchovní správu zde vykonává chebská farnost.

Na tomto historickém poutním místě jsme měli zastavení se mší svatou. Sloužil pan farář Bohuslav, bráškové Filip a Šimon Tichých ministrovali. Pod vedením slečny Květušky jsme zazpívali, s doprovodem venkovního deště jsme prožili chvíli duchovní pohody. Díky Bohu!

Odjíždíme na čtvrté místo našeho putování – Mariánské Lázně – park Boheminium.

Od roku 1999 je nedaleko centra Mariánek Park Boheminium. Jsou to zmenšeniny hradů a zámků, památek v České republice. Najdeme tu třeba Karlštejn, Ještěd, Holašovice, zámek Bečov, Zelená Hora, Říp, Zlatá Koruna, Litomyšl, Konopiště, letiště, nádraží, Ratibořice, atd. Celkem asi sedmdesát zmenšenin. Spěcháme na pátou hodinu ke zpívající fontáně. Nachází se na kolonádě Maxima Gorkého v Mariánských Lázních. Pochází z roku

1986, je vyrobena z nerez a kamene a je z díla architekta Pavla Mikšíka. Je koncertní a přináší produkci hudby s baletem vody a světla, je tedy nazývána „Zpívající“. Byla vystavěna v letech 1982 – 1986. Fontána má bazén kruhového tvaru, vystupující z dlažby a tvoří motiv vodního květu. Vnější průměr fontány je 20 metrů. Voda vychází z deseti okruhů, centrální střík dosahuje 6 metrů výšky, po obvodu je 330 trysek směřujících do středu. Fontána má barevné osvětlení, takže produkce při večerní tmě je úžasná. Je provozována každou lichou hodinu s hudbou. V repertoáru jsou skladby např. Petra Hapky, Mozarta, Vangelise. Choreografii hudby se stříkající vodou složili choreografové z Národního divadla.

Naplánovaný program našeho putování jsme vyčerpali, veliký dík patří slečně Květě Štikovcové za sestavení programu na celý den, zajištění prohlídek zámku, poutních míst, zajištění dopravy a za vše s tím související. Děkujeme za duchovní doprovod otci Bohuslavovi a panu řidiči, že nás dobře vezl a dovezl. Díky Panně Marii, že nad námi držela ochrannou ruku, že jsme prožili pěkný den na úžasných poutních místech, že jsme nezmokli, protože jsme zažili opravdu velké přehánky a vždy jsme byli v suchu. Díky Bohu, byla to pěkná pouť!

M.P.